

ΠΗΛΑΓΟΥΣΗ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

ΔΕΛΤΑ

Χορής  
ΟΝΟΜΑ





Στη χώρα του παραμυθιού όπου ζουν οι Μοιρολάτρες, κυβερνά ο βασιλιάς Συνετός. Όλοι ζουν ευτυχισμένοι, ώσπου τον καλό άρχοντα διαδέχεται ο γιος του ο Αστόχαστος, που δεν τον ενδιαφέρουν παρά οι διασκεδάσεις και η πολυτελής ζωή. Η Αυλή του κλέβει ασύστολα το θησαυροφυλάκιο· ο λαός υποφέρει, αλλά αποδέχεται την κατάσταση· οι πάντες φροντίζουν μονάχα για την προσωπική τους ευημερία, αδιάφοροι για το κοινό καλό. Ο τόπος οδηγείται στον μαρασμό. Και τότε, δράση αναλαμβάνει ο γιος του Αστόχαστου, ο Συνετός Β'. Στην προσπάθειά του να σώσει το βασίλειο, βοηθούς βρίσκει τη Φρόνηση και τη Γνώση, και ξεκινά τον αγώνα του — έναν αγώνα, που θα αποδειχτεί εξαιρετικά δύσκολος...

Το *Παραμύθι χωρίς όνομα* —που πρωτοεκδόθηκε το 1910, μια εποχή πολιτικής αστάθειας για την Ελλάδα— είναι μια αλληγορική ιστορία, για μικρούς και μεγάλους, με αναπάντεχα επίκαιρα μηνύματα. Η Πηνελόπη Δέλτα γράφει για την αξία της υπερηφάνειας η οποία, σε συνδυασμό με την εργατικότητα και την τιμιότητα, μπορεί να σώσει μια χώρα που βρίσκεται στο χείλος της καταστροφής.





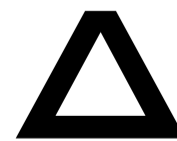
*Η Πηνελόπη Δέλτα  
(τότε Πηνελόπη Μπενάκη),  
το 1887, σε ηλικία  
δεκατριών ετών.*

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ



ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ  
ΔΕΛΤΑ

**Η ΠΗΝΕΛΟΠΗ Σ. ΔΕΛΤΑ** –μία από τις προσωπικότητες που σημάδεψαν την πνευματική ζωή του 20ού αιώνα– γεννήθηκε το 1874 και ήταν το τρίτο από τα έξι παιδιά του Εμμανουήλ Μπενάκη και της Βιργινίας Χωρέμη. Πέρασε την παιδική και εφηβική ηλικία της στην Αλεξάνδρεια, και τα καλοκαίρια ταξίδευε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Το μεγαλοαστικό περιβάλλον στο οποίο μεγάλωσε της παρείχε κάθε δυνατότητα για πνευματική καλλιέργεια, ενώ τον χαρακτήρα της σημάδεψε η αυστηρή ανατροφή που έλαβε από τη μητέρα της. Το 1882, η οικογένεια μετοίκησε στην Ελλάδα και εγκαταστάθηκε στην Κηφισιά. Το 1895, η Πηνελόπη παντρεύτηκε τον Στέφανο Δέλτα, με τον οποίο επέστρεψε στην Αλεξάνδρεια μετά το τέλος του Πολέμου του 1897 και απέκτησε τρεις κόρες. Εκεί, γνώρισε τον Ίωνα Δραγούμη, τον σφοδρό πλατωνικό έρωτα της ζωής της. Από το 1906 έως το 1913 έζησε με την οικογένειά της στη Φρανκφούρτη, όπου γνώρισε τον Μανόλη Τριανταφυλλίδη και, μέσω αυτού, τον κύκλο των δημοτικιστών του Εκπαιδευτικού Ομίλου. Το 1916 εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, όταν δήμαρχος της πόλης ήταν ο πατέρας της, και έκτοτε απέκτησε στενή φιλική σχέση με τον Ελευθέριο Βενιζέλο. Οι δραματικές πολιτικές εξελίξεις έως τη Μικρασιατική Καταστροφή τραυμάτισαν την ευαίσθητη ψυχοσύνθεσή της και, παρά την άσχημη κατάσταση της υγείας της (προϊούσα παράλυση των άκρων), ανέλαβε πρωτοβουλίες για την ενίσχυση των προσφύγων από τη Μικρά Ασία. Το 1941, την ημέρα που τα γερμανικά στρατεύματα εισέβαλαν στην Αθήνα, αυτοκτόνησε με δηλητήριο. Τάφηκε, κατά την επιθυμία της, στον κήπο του σπιτιού της· στον τάφο της χαραχτηκε η λέξη «ΣΙΩΠΗ».



ΠΗΝΕΛΟΠΗ Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ  
ΧΩΡΙΣ ΟΝΟΜΑ



ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΣΕΙΡΑΣ  
Ελένη Κεχαγιόγλου

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ  
Γιάννης Καρλόπουλος

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ  
Ben Satchel

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ  
Εύη Καλογεροπούλου

ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ  
Εύη Καλογεροπούλου

ΔΙΟΡΘΩΣΗ  
Δημήτρης Αλεξάκης

*Στην παρούσα έκδοση έχει αναπαραχθεί σε μονοτονικό η πρώτη έκδοση του βιβλίου:  
Π. Σ. Δέλτα, Παραμύθι χωρίς όνομα, Τυπογραφείο Γ. Σ. Βελώνη, Λονδίνο 1910, με  
διακριτικές επεμβάσεις ως προς τον εκσυγχρονισμό της ορθογραφίας και τη στίξη.*

ISBN: 978-960-503-197-8

© 2012 για αυτή την έκδοση Δημοσιογραφικός Οργανισμός Λαμπράκη Α.Ε.

Το παρόν ψηφιακό βιβλίο αποτελεί προσφορά του Εκδότη, η οποία διατίθεται μέσω ειδικής εφαρμογής προς τους χρήστες ηλεκτρονικών μέσων, ήτοι ηλεκτρονικών υπολογιστών, laptops, notebooks, e-readers, ταμπλετών (π.χ. ipad), smartphones, smart TV και τυχόν άλλων μέσων που θα προκύψουν στο μέλλον. Απαγορεύεται η καθ' οιονδήποτε άλλον τρόπο διάθεση του παρόντος. Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμία διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας, απαγορευτικής των προσβολών της. Επισημαίνεται, πάντως, ότι κατά τον Ν. 2121/93 (όπως έχει τροποποιηθεί με τον Ν. 2121/93 και ισχύει σήμερα) και κατά τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (η οποία έχει κυρωθεί με τον Ν. 100/1975) απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αποθήκευση σε βάση δεδομένων, και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, με οποιονδήποτε τρόπο ή μορφή, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α'	Το δάσος .....	9
Β'	Το παλάτι και οι παλατιανοί .....	16
Γ'	Στο φτωχικό της κυρα-Φρόνησης .....	26
Δ'	Στο γυρισμό .....	40
Ε'	Το δώρο του θείου Βασιλιά .....	59
ΣΤ'	Στρατός και στόλος, παρών! .....	73
Ζ'	Καινούργιες αποκαλύψεις .....	96
Η'	Η κορώνα του Βασιλιά .....	119
Θ'	«Στη θέση όπου μας έβαλε η μοίρα...» .....	128
Ι'	Στην ταβέρνα .....	137
ΙΑ'	«Χωροφύλακας ή ξυλοκόπος;» .....	149

ΙΒ΄ Πανικός .....	162
ΙΓ΄ Πολύδωρος και Μονοχέρης .....	169
ΙΔ΄ Η μάχη .....	179
ΙΕ΄ Δικαιοσύνη .....	190
ΙΣΤ΄ Η ζώνη του Πολύδωρου .....	196
ΙΖ΄ Δουλειά .....	204
ΙΗ΄ Ο εξάδελφος Βασιλιάς .....	218
ΙΘ΄ Ο θείος Βασιλιάς .....	229
Κ΄ Συνετός Β΄ .....	237
ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΡΙΑΣ .....	244



Α΄  
ΤΟ ΔΑΣΟΣ

**Ό**ταν κατάλαβε ο γερο-Βασιλιάς Συνετός πως μετρήθηκαν πια οι μέρες του, φώναξε το γιο του, το νέο Αστόχαστο, και του είπε:

«Φθάνουν, γιε μου, τα παιχνίδια και οι διασκεδάσεις. Ήλθε η ώρα να παντρευθείς και να πάρεις στα χέρια σου την κυβέρνηση του Κράτους. Εγώ έφαγα το ψωμί μου. Εσύ τώρα κοίταξε να κυβερνήσεις σαν καλός βασιλιάς».

Κι έστειλε τον αρχικαγκελάριό του στο γειτονικό βασίλειο, να ζητήσει την έμορφη Βασιλοπούλα Παλάβω για τον Αστόχαστο, το γιο του Συνετού Α΄, Βασιλιά των Μοιρολατρών.

Έγινε ο γάμος με χορούς και ξεφαντώματα, και λίγες μέρες αργότερα, αφού ευλόγησε τα παιδιά του, ο γερο-

Συνετός τούς άφησε χρόνια, και ο Αστόχαστος στέφθηκε Βασιλιάς.

Όλα φαίνονταν ρόδινα και ζηλευτά για το νέο ζευγάρι· τα φλουριά ξεχειλούσαν από τα σεντούκια του γερο-Συνετού· κάστρα γερά και γεμάτα στρατιώτες τειχογύριζαν το βασίλειο· το λαμπρό παλάτι, χτισμένο ψηλά σ' ένα κατάφυτο βουνό, δέσποζε τη χώρα όπου ζούσαν με άνεση οι πολίτες· δρόμοι φαρδείς και καλοστρωμένοι ένωναν το βασίλειο των Μοιρολατρών με όλα τα γειτονικά βασίλεια. Παντού χαρά και καλοπέραση· και όπου γύριζε το μάτι του ο νέος Βασιλιάς, από πάνω από τον ψηλό πύργο του παλατιού του έβλεπε απέραντα χωράφια σπαρμένα, ρεματιές και λαγκάδια κατάφυτα, χώρες και χωριά με παστρικά έμορφα σπιτάκια, βουνά δασωμένα και λιβάδια καταπράσινα. Αμέτρητες αγελάδες έβοσκαν συντροφικά με κοπάδια αρνιά και κατσίκες. Και σαν μερμήγκια δούλευαν οι χωρικοί τη γη, άρμεγαν τις αγελάδες, κούρευαν τα πρόβατα και μετάφερναν γεννήματα και καρπούς στη χώρα, όπου τα πουλούσαν.

Πέρασαν χρόνια πολλά.

Ο καιρός, που άσπρισε και μάδησε τα μαλλιά του Αστόχαστου και μάρανε την ομορφιά της Παλάβως, άλλαξε και την όψη ολόκληρου του βασιλείου των Μοιρολατρών. Παντού ερημιά· πεδιάδες απέραντες, γυμνές,



ακαλλιέργητες, απλώνονταν ώς τα σύνορα του βασιλείου, και μονάχα μερικές ερειπωμένες πέτρες μαρτυρούσαν ακόμα τα μέρη όπου άλλοτε έστεκαν, υπερήφανα και απειλητικά, τα φοβερά κάστρα του Συνετού Α'. Πού και πού, κανένα γκρεμισμένο παλιόσπιτο ξεχώριζε στη μονοτονία της έρημης πεδιάδας· τ' αγριόχορτα και οι πέτρες σκέπαζαν τους λόφους, οι δρόμοι, παρατημένοι, χάνουνταν κάτω από τ' αγκάθια που ελεύθερα άπλωναν τα πυκνά τους κλωνάρια.

Και σφυρίζοντας ανάμεσα στις πέτρες και τους βράχους, ο άνεμος μοιρολογούσε το ρήμαγμα του τόπου.

Μόνο τα πυκνά δάση έμεναν στη θέση τους, ξεχασμένα και αδούλευτα, κρύβοντας κάτω από το φουντωμένο τους φύλλωμα ολόκληρο κόσμο πεταλούδες, μαμούνια και μέλισσες, που χαίρουνταν ανενόχλητα τα μυρωδάτα αγριολούλουδα. Πλήθος αγριοφραουλιές άνθιζαν και καρποφορούσαν αδελφικά με τις βατομουριές, και οι καρποί τους σάπιζαν κι έπεφταν στο χώμα άχρηστοι.

Τα μονοπάτια, που περνούσαν άλλοτε ανάμεσα στα δέντρα, είχαν σβήσει και αυτά από τον καιρό που είχε να τα πατήσει ανθρώπινο πόδι. Και τα δέντρα και τα χαμόδεντρα τόσο είχαν ξεχάσει την ανθρώπινη μορφή, που όλα τaráχθηκαν, και τρόμαξαν, και ανατρίχιασαν, και σείστηκαν, και μουρμούρισαν αναμεταξύ τους φοβισμένα, όταν

μια μέρα είδαν ένα νέο αγόρι με βαθιά, ονειροφορτωμένα, καστανά μάτια, που περπατούσε κάτω από το φύλλωμά τους, σταματώντας σε κάθε βήμα για να κοιτάξει πότε ένα λουλούδι, πότε ένα ζώφιο, με θαυμασμό κι έκπληξη, σαν να τα έβλεπε πρώτη φορά!

«Τι πράμα να είναι, άραγε, τούτο που διαβαίνει;» ρώτησε φοβισμένος ένας σχίνος, συμμαζεύοντας τα φυλλαράκια του από φόβο μην τον δει το αγόρι.

«Ποιος το ξέρει!» αποκρίθηκε το πεύκο. «Ίσως κανένα άλλο είδος ελάφι;»

Μια λεύκα, που έστεκε εκεί κοντά, έσκυψε το υπερήφανο κεφάλι της να δει το διαβάτη.

«Ελάφι;» είπε μ' ένα ξεκάρδισμα που αναποδογύρισε όλα της τα φυλλαράκια και, μια στιγμή, από πράσινη την έκανε ασημένια. «Ονειρεύεσαι, παιδί μου! Μα το ελάφι έχει τέσσερα πόδια, και τούτο έχει μόνο δυο!»

«Μα λοιπόν τι ζώο είναι;» ρώτησε ανήσυχα μια βατομουριά. «Είναι άραγε κακό; Μη μου φάγει το καινούργιο φόρεμά μου και με βρει γυμνή το καλοκαίρι σαν έλθει;»

«Μη ζαλίζεστε, παιδιά μου», είπε ο γερο-πλάτανος, «δεν είναι ζώο αυτό και δεν τρώγει φύλλα. Είναι χρόνια πολλά που δεν πέρασε τέτοιο πράμα από δω, μα θυμούμαι έναν καιρό που το δάσος μας γέμιζε από όμοιούς του· ήταν τα καλά εκείνα χρόνια όταν μάζευαν οι



άνθρωποι το μέλι της μέλισσας, και της φραουλιάς τη φράουλα, και τα βατόμουρα, και τα ώριμα κούμαρα».

«Τι;» φώναξε η αγριοφραουλιά, μαζεμένη στα πόδια του πλάτανου. «Τι λες, παππού; Μην είναι άνθρωπος;»

«Βέβαια είναι άνθρωπος», αποκρίθηκε ο γερο-πλάτανος, και η λεύκα μουρμούρισε:

«Μα βέβαια, άνθρωπος είναι! Θυμούμαι να είδα τέτοιους στα νιάτα μου».

Ο σχίνος, περίεργος, άπλωσε τα κλαδιά του να τον δει από πιο κοντά.

«Άνθρωπος;» είπε η ακατάδεχτη βαλανιδιά. «Τι θέλει στο βασίλειό μας;»

Και όλα μαζί τα δέντρα έσκυψαν να δουν τον «άνθρωπο» που διάβαινε.

Ήταν λιγνό αγόρι ώς δεκάξι χρονών. Τα χρυσοκέντητα βελουδένια ρούχα του, λιωμένα στους άγκωνες και στα γόνατα, είχαν μικρέψει και σχιστεί, και οι χρυσές κορδέλες που βαστούσαν τα πέδιλα στα γυμνά του πόδια ήταν κατακομμένες και ξαναδεμένες με χοντροκοπιούς κόμπους.

Ξαπλώθηκε στη ρίζα του γερο-πλάτανου, είδε κοντά του τη φραουλιά φορτωμένη κατακόκκινες φράουλες, τις έκοψε και τις έφαγε. Ύστερα δίπλωσε τα χέρια του αποκάτω από το κεφάλι του και αποκοιμήθηκε.

Κοιμήθηκε τόσο βαθιά, που δεν άκουσε τα ψιθυρίσματα

των δέντρων, ούτε το μουρμούρισμα του ρυακιού που έτρεχε πέρα, ούτε το σφύριγμα του κότσυφα που, πηδώντας από κλαδί σε κλαδί, διηγούνταν στα δέντρα ένα σωρό παράξενες ιστορίες.

«Ο γιος του Βασιλιά!» αναφώνησε ο γερο-πλάτανος. «Πώς να το πιστέψω, βλέποντας τα γυμνά του πόδια και τα λιωμένα του ρούχα;»

«Να το πιστέψεις!» αποκρίθηκε ο κότσυφας. «Άκουσέ με μένα, που πάγω κι έρχομαι στα παράθυρα του παλατιού και βλέπω τι γίνεται μέσα».

«Μα γιατί δεν αλλάζει ρούχα;» ρώτησε το πεύκο σκανδαλισμένο.

«Γιατί δεν έχει άλλα», αποκρίθηκε ο κότσυφας.

«Πώς! Ο γιος του Βασιλιά;» αναφώνησε το θυμάρι, προσφέροντας τ' ανθισμένα του λουλουδάκια στη μέλισσα που βούιζε, γυρεύοντας μέρος ν' ακουμπήσει για να ρουφήξει το μέλι τους.

«Μα τι θαρρείς;» σφύριξε ο κότσυφας. «Μήπως νομίζεις πως ο Βασιλιάς έχει τίποτε περισσότερο από τον τσοπάνη ή το βαρκάρη;»

«Λες παράξενα πράγματα!» μουρμούρισε ο σχίνος που δεν πείθονταν.

«Πίστεψέ τον όμως», είπε η μέλισσα, φτερουγίζοντας γύρω του, «αλήθεια σου λέγει· ο Βασιλιάς φορεί και



αυτός τέτοια ρούχα· μα αν δεις τις Βασιλοπούλες, τότε θα φρίξεις!»

«Γιατί;» ρώτησε η φραουλιά.

Ο κότσυφας πήδηξε κοντά της και ψιθύρισε:

«Γιατί κάτω από τα ρούχα τους, δεν έχουν ούτε ποκάμισο!»

Και ξεκαρδίστηκε στα γέλια χωρίς να προσέξει πως βρίσκονταν κοντά στο αυτί του αγοριού.

Ζύπνησε το Βασιλόπουλο και τινάχθηκε ξαφνισμένο· τρόμαξε ο κότσυφας και πέταξε μακριά, και η μέλισσα κρύφθηκε ανάμεσα στα φύλλα του σχίνου, ενώ τα δέντρα σήκωναν ψηλά το κεφάλι τους κι έκαναν τον ανήξερο, τάχα πως δεν παρατήρησαν τίποτα.

Είχε βραδιάσει. Σηκώθηκε το Βασιλόπουλο και πήρε πάλι το δρόμο του. Βγήκε από το δάσος, πέρασε τον κατάξερο κάμπο, και τραβώντας κατά το παλάτι, με γοργά βήματα ανέβηκε στο βουνό, σκαρβελώνοντας ανάμεσα στους βράχους και στα χώματα σαν κατσίκι.

Β΄

## ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΛΑΤΙΑΝΟΙ

**Α**πό το μεγάλο και λαμπρό παλάτι του Συνετού Α΄, μόνος ο ψηλός πύργος έμενε κατοικήσιμος. Όλα τ΄ άλλα δωμάτια, οι μεγάλες σάλες, οι διάδρομοι, οι στρατώνες είχαν γκρεμίσει. Ο ψηλός πύργος ήταν και αυτός σε κακά χάλια. Κανένας δε φρόντισε ποτέ να επιδιορθώσει τους πεσμένους σοβάδες, και ο άνεμος περιδιάβαζε και σφύριζε ελεύθερα στις άδειες κάμαρες, όπου από τα περισσότερα παράθυρα έλειπαν τα γυαλιά· οι χοντροί όμως τοίχοι βαστούσαν ακόμα· κι εκεί, σε μετρημένα δωμάτια, περιορίζονταν ο Βασιλιάς και η οικογένειά του.

Καθώς πλησίαζε στο παλάτι, το Βασιλόπουλο άκουσε φωνές θυμωμένες, γυναίκειες και αντρίκειες. Σταμάτησε μια στιγμή. Ύστερα μ΄ ένα βαρύ αναστεναγμό έκανε να γυρίσει

πίσω, μα την ίδια ώρα ένα κορίτσι δεκαπέντε χρονών πετάχθηκε από μέσα από τις πέτρες και ρίχθηκε στο λαιμό του.

«Αχ, αδελφέ μου, εγύρισες επιτέλους!» του είπε με δάκρυα στα μάτια. «Να 'ξερεις πώς σε περίμενα τόσην ώρα!»

Το Βασιλόπουλο τη φίλησε και ρώτησε λυπημένα:

«Τι είναι πάλι οι φωνές;»

«Τι θέλεις να είναι; Τα ίδια και τα ίδια! Η Πικρόχολη μαλώνει με τη Ζήλιω, και ο πατέρας, γυρεύοντας να τις χωρίσει, τις θυμώνει όλο και περισσότερο».

«Και η μητέρα τι κάνει;»

«Τι θες να κάνει; Στολίζεται σαν πάντα!»

«Και συ, Ειρηνούλα;»

«Εγώ... εγώ...» Έκρυψε το πρόσωπο στα χέρια της και ξέσπασε στα κλάματα: «Εγώ βγήκα να σε βρω, γιατί μόνο εσύ ξέρεις να παρηγορήσεις».

Κάθισε στην πέτρα κοντά της και ακούμπησε το σαγόνι του στο χέρι του συλλογισμένος, ακούοντας τις φωνές που εξακολουθούσαν στο παλάτι.

Η Ειρηνούλα έριξε το μπράτσο της γύρω στο λαιμό του.

«Πες μου τίποτα», παρακάλεσε χαδιάρικα.

«Τι να σου πω;» μουρμούρισε ο αδελφός της. «Θα φύγω, Ειρηνούλα».

«Θα φύγεις; Πού θα πας;»



«Εκεί που πάνε όσοι θέλουν να ζήσουν με αξιοπρέπεια, και αφήνουν το βασίλειό μας και εκπατρίζονται».

«Και θα μ' αφήσεις;»

Το Βασιλόπουλο τη φίλησε.

«Όχι, Ειρηνούλα. Θα σε πάρω μαζί μου».

«Ειρηνούλα! Ειρηνούλα!» φώναξε μια αντρίκεια φωνή από μέσα από τον πύργο. «Ειρηνούλα! Πού είσαι;... Έλα λοιπόν να μας φέρεις το χαμόγελο! Βαρέθηκα τις μεγάλες σου αδελφές και τις φωνές τους!»

Και ο Βασιλιάς, με την κορώνα γερμένη στη φαλάκρα του και με σχισμένο μανδύα, παρουσιάστηκε στην πόρτα.

Τα δυο αδέλφια σηκώθηκαν και ακολούθησαν τον πατέρα τους στο δωμάτιο, όπου ήταν μαζεμένη όλη η οικογένεια. Εμπρός σ' ένα ραγισμένο καθρέφτη κάθονταν η Βασίλισσα Παλάβω. Δυο παρακόρες έπλεκαν λουλούδια και ξεθωριασμένες κορδέλες ανάμεσα στα ψαρά της μαλλιά, ενώ γυρνώντας τη ράχη η μια της άλλης, στις δυο άκρες της κάμαρας, κάθονταν οι Βασιλοπούλες με κατεβασμένο πρόσωπο και χείλια πεταμένα, θυμωμένες και κατσουφιασμένες.

«Να εμορφιά και φαμελική χαρά», είπε ο Βασιλιάς σταυρώνοντας τα χέρια του και κοιτάζοντας μια τη Ζήλιω, μια την Πικρόχολη. «Όλη μέρα έτσι τα πάμε, η μια να ξεφωνίζει άσπρο και η άλλη να στριγκλίζει μαύρο!»

«Τι είναι αυτά μπροστά σε κείνα που τραβώ εγώ η δύστυχη!» κλαύθηκε και είπε η Βασίλισσα Παλάβω. «Εσύ δεν έχεις παρά τις κόρες σου. Τι να πω εγώ που έχω και σένα που με ξεκουφαίνεις, και το γιόκα σου που ξεπορτίζει ίσα ίσα την ώρα που τον θέλω να πάγει να μαζέψει λουλουδάκια...»

Μα έξαφνα, βλέποντας πως τα κλάματα κοκκίνιζαν τη μύτη της, σταμάτησε, χαμογέλασε του καθρέφτη της, και σοβαρά βάλθηκε να στερεώσει στη ζώνη της ένα μεγάλο τενεκεδένιο άστρο.

Ο Βασιλιάς σηκώθηκε και χτύπησε το κουδούνι, μα κανένας δεν παρουσιάστηκε· ξαναχτύπησε, και πάλι κανένας δεν ήλθε. Τότε θύμωσε και βγήκε στο κατώφλι και άρχισε να βροντά τα πόδια του στο πάτωμα και να φωνάζει με θυμό:

«Στο διάβολο, τέτοιοι υπηρέτες σαν τους δικούς μου! Θα σας κόψω ολωνών το κεφάλι!»

Τρομαγμένος και τρεχάτος έφθασε ο αρχικαγκελάριος. Γύρω στο λαιμό του κουδούνιζε μια τενεκεδένια αλυσίδα.

«Αφέντη, να συγχωρήσεις το δούλο σου...» άρχισε.

«Πού είναι όλοι οι μασκαράδες οι υπηρέτες;» διάκοψε οργισμένος ο Βασιλιάς. «Γιατί δεν αποκρίνεται κανένας σαν κουδουνίζω;...»

Έξαφνα, βλέποντας την αλυσίδα, ξεκαρδίστηκε στα γέλια.

«Τι μου κάθισες στο λαιμό σου, στη θέση της χρυσής σου αλυσίδας;» ρώτησε.

Ο αρχικαγκελάριος κοκκίνισε, ψέλλισε, μπερδεύτηκε, τα έχασε και σώπασε.

«Τι λες;» αναφώνησε ο Βασιλιάς. «Την πούλησες; Και γιατί;»

«Για να δειπνήσει η Αφεντιά σου χθες», αποκρίθηκε ο αρχικαγκελάριος με χαμηλή φωνή, χαιρετώντας ώς κάτω.

«Α!... Χμ!... καλά», είπε ο Βασιλιάς, «σε συγχωρώ αυτή τη φορά».

Τυλίχθηκε με μεγαλείο στο σχισμένο του μανδύα κι εξακολούθησε:

«Δώσε διαταγή να φωνάξουν τον αρχικελαρτζή· ο λαιμός μου είναι κατάξερος, και θέλω να τον γλυκάνω με το τοπαζί ισπανικό κρασί που το ζούλευε ακόμα και ο Βασιλιάς ο θειός μου! Ύστερα πρόσταξε τον αρχιτραπεζιέρη να στρώσει ευθύς το τραπέζι. Τι μας έχει και περιμένουμε; Η ώρα πέρασε».

Σκυμμένος ώς κάτω στάθηκε ο αρχικαγκελάριος ακίνητος.

«Μ' ακούς λοιπόν;» είπε ο Βασιλιάς σηκώνοντας ακόμα ψηλότερα το βασιλικό του κεφάλι. «Τι περιμένεις;»

«Αφέντη... ο κελαρτζής σου έφυγε, και το κελάρι είναι αδειανό».

«Τι λες;» φώναξε ο Βασιλιάς.



«Τι λες;» επανέλαβε η Πικρόχολη, και ξεχνώντας κακιώματα και πείσματα μπροστά στο φόβο της νηστείας, ξεπετάχθηκε από την καρέκλα της, ενώ οι παρακόμες παρατούσαν τα μαλλιά της Βασίλισσας και σίμωναν και αυτές, ανήσυχες, ν' ακούσουν.

Ο αρχικαγκελάριος υποκλίθηκε λίγο πιο βαθιά, μα δεν αποκρίθηκε.

Ο Βασιλιάς έξυσε νευρικά τη φαλάκρα του και η κορώνα έγειρε μελαγχολικά στο αριστερό του αυτί. Κάπως μωδιασμένος ρώτησε:

«Φαγί έχει;...»

Ο αρχικαγκελάριος, χωρίς ν' ανασηκωθεί, άνοιξε τα δυο του χέρια κι έδειξε του Βασιλιά πως ήταν άδεια.

Ο Άρχοντας κατάλαβε. Άφησε το επιτακτικό του ύφος, μαζί και το χρυσοκέντητο λιωμένο μανδύα του που κρεμάστηκε πίσω, αξιοθρήνητος στον κουρελιασμό του. Έκανε μερικούς γύρους στο δωμάτιο, ύστερα κάθισε σε μια κουτσή και τρύπια χρυσή πολυθρόνα, και με μια σπρωξιά, στέλνοντας την κορώνα από το αριστερό του αυτί στο δεξί, είπε με απόφαση:

«Πανουργάκο, έλα δω!»

Ο αρχικαγκελάριος ίσιασε την πλάτη του και προχώρησε προς το Βασιλιά.

«Αφέντη!...» είπε με καινούργια υπόκλιση.

«Τι προτείνεις;» ρώτησε σύντομα ο Βασιλιάς.

Ο αρχικαγκελάριος κοίταξε σιωπηλά την κορώνα του άρχοντα, όπου γυάλιζαν ανάμεσα στο μάλαμα μερικά μεγάλα πολύτιμα πετράδια.

Ο Βασιλιάς κατάλαβε την έννοια της ματιάς, και τρομαγμένος άρπαξε την κορώνα του με τα δυο του χέρια και τη στήριξε στο κεφάλι του.

«Αχ, όχι! Αυτό όχι!» φώναξε νευρικά. «Πρότεινε κάτι άλλο».

«Τότε, και αφού δεν επιστρέφουν οι υπασπιστές που έστειλα στα γειτονικά βασίλεια, από δω και δέκα μέρες, ας κάνει τον κόπο η Αφεντιά σου, το Βασιλόπουλο, να πάγει άλλη μια φορά στο Βασιλιά τον εξάδελφό σου...»

«Όχι», είπε αποφασιστικά το Βασιλόπουλο, βγαίνοντας από τη γωνιά όπου είχε αποτραβηχθεί με την Ειρηνούλα. «Έκανα όρκο να μη ζητιανέψω πια ποτέ».

Ο Βασιλιάς σηκώθηκε μ' έναν πήδο και στάθηκε μπροστά στο γιο του, φοβερίζοντάς τον με το γρόθο του.

«Και ποιος είσαι συ, παλιόπαιδο, που κάνεις όρκους κι έχεις και γνώμη;» είπε με θυμό.

«Είμαι ο αυριανός Βασιλιάς», αποκρίθηκε ήσυχχα ο γιος του, «και την αξιοπρέπειά μου τη θέλω».

Ο Αστόχαστος έτριψε το μέτωπό του με λύσσα. Απάντηση δεν έβρισκε να δώσει του αγοριού του, μα έμενε το πρόβλημα άλυτο, πού να βρουν φαγί.

«Πανουργάκο!» φώναξε στο τέλος απελπισμένα, «ή θα βρεις μια λύση, ή σου κόβω το κεφάλι!»

Ο δυστυχισμένος Πανουργάκος ταραχθήκε πολύ. Άρχισε να τρέμει στα γερά και να κοιτάζει την πόρτα, μετρώντας με το μάτι πόσα βήματα έπρεπε να κάνει για να τη φθάσει.

«Λοιπόν, μια λύση!» φώναξε ο Βασιλιάς.

Ο αρχικαγκελάριος έτρεμε ολόκληρος.

«Να... να πάγω εγώ...» επρότεινε με σβησμένη φωνή.

«Να πας λοιπόν, μα να τρέξεις!» αποκρίθηκε ο Βασιλιάς. «Θέλω ευθύς φαγί και κρασί. Αν δεν πας κι έλθεις σαν αστραπή, σου κόβω το κεφάλι!»

Πριν προφθάσει να τελειώσει τη φράση του, ο αρχικαγκελάριος ήταν κιόλας μακριά.

Τρεχάτος είχε βγει ο δύστυχος Πανουργάκος, μα σα βρέθηκε έξω στα σκοτεινά και στο κρύο, σταμάτησε.

«Πού να πάγω», μουρμούρισε, «και πώς; Θέλω δυο μέρες για να φτάσω στου εξαδέλφου Βασιλιά, και ώς τότε...»

Έμεινε δυο λεπτά σκεπτικός, και ύστερα πήρε την απόφασή του.

«Τι σήμερα, τι αύριο!» μουρμούρισε. «Θα φύγω που θα φύγω! Μόνο να τελειώσω πρώτα τις δουλειές μου με το φίλο μου το Λαγόκαρδο...»

Και άρχισε να κατεβαίνει το βουνό.



Εκεί που πήγαινε βιαστικός, άκουσε περπατησιές. Τον έπιασε τρομάρα.

«Ποιος είναι;» ρώτησε φοβισμένα.

«Κανέννας, Εξοχότατε, εγώ είμαι!» αποκρίθηκε μια φωνή πιο φοβισμένη από τη δική του.

Ο αρχικαγκελάριος πήρε αμέσως θάρρος.

«Και ποιος είσαι συ;» ρώτησε.

«Εγώ... εγώ... ο Κακομοιρίδης ο σιδεράς», αποκρίθηκε τρεμουλιαστά η φωνή.

«Έλα μπροστά μου, αμέσως!» πρόσταξε ο αρχικαγκελάριος, και μια σκιά ανθρώπινη, με μεγάλη καμπούρα στον ώμο, παρουσιάστηκε μπροστά του.

Ο αρχικαγκελάριος έπιασε την καμπούρα.

«Μπρε κλέφτη! Τι έχεις μέσα στο σακούλι σου;» ρώτησε άγρια.

«Εξοχότατε... κλέφτης δεν είμαι... Είναι οι κότες μου και το κρασί μου που αγόρασα και πλήρωσα...»

«Ψέματα λες!» φώναξε ακόμα πιο άγρια ο αρχικαγκελάριος. «Οι κουρελιάρηδες σαν και σένα δεν τρώνε κότες ούτε πίνουν κρασί! Τα έκλεψες αυτά. Πες μου από πού!»

«Δεν τα έκλεψα, να σε χαρώ, Αφέντη μου, τα πλήρωσα!» αποκρίθηκε ο Κακομοιρίδης με δάκρυα στη φωνή. «Τα πλήρωσα, Αφέντη μου, με τα λεφτά που μάζεψα πουλώνοντας το κέντημα που έφτιασε η κόρη μου για το θείο του

Βασιλιά, τον Άρχοντα του γειτονικού βασίλειου. Ρώτησέ τον, Εξοχότατε, αν δεν τα πλήρωσα! Μ' έκανε μάλιστα και δώρο ένα παστίτσιο...»

Μα δεν πρόφθασε να τελειώσει. Τέτοια καλή τύχη ο Πανουργάκος δεν την άφηνε να φύγει. Άρπαξε το σακούλι του κατατρομαγμένου Κακομοιρίδη, και με μια κλοτσιά τον έστειλε να δοκιμάσει σε πόση ώρα κατεβαίνει κανείς κουτρουβαλιστά από πάνω από ένα ψηλό βουνό, χωρίς να πατήσει το πόδι του χάμω.